

*Gränsöverskridande
samarbete över fjäll och hav*

2018

Botnia-Atlantica

EUROPEISKA UNIONEN

Interreg
Botnia-Atlantica

Europeiska regionala utvecklingsfonden

*Sammanfattning till
allmänheten*

Bakgrund

Botnia-Atlantica är ett EU-program som finansierar samarbetsprojekt mellan regioner i Sverige, Finland och Norge. Programmet är en del av europeiskt territoriellt samarbete, även kallat Interreg, där man tillsammans jobbar över landsgränser för att utveckla berörda regioner. Botnia-Atlanticaprogrammet 2014–2020 godkändes av Europeiska kommissionen den 16 december 2014.

»Genom samverkan över landsgränser ska programmet på ett hållbart sätt bidra till en ökad innovationskapacitet, ett stärkt näringsliv, utvecklade natur- och kulturarv samt goda öst-västliga kommunikationer.«

Botnia-Atlanticaområdet 2014–2020 omfattar sex regioner och en kommun i tre länder. I Finland ingår de tre landskapen Mellersta Österbotten, Österbotten och Södra Österbotten. I Sverige ingår Västerbottens och Västernorrlands län samt Nordanstigs kommun i Gävleborgs län. Den norska delen av Botnia-Atlanticaområdet består av Nordland fylke.

Inom programområdet finns två landsgränser, en maritim gräns mellan Finland och Sverige och en landgräns mellan Sverige och Norge. Den maritima gränsen består av Kvarken och de delar av Bottniska viken som är närmast norr och söder om Kvarken. Havet och skärgården i Bottniska viken är en gemensam angelägenhet och en gemensam resurs för regionerna på båda sidor. Det maritima arvet, i form av gemensam geologisk historia, är också grund för det gemensamma världsarvet Höga kusten – Kvarkens skärgård.

Fjällen längs gränsen mellan Sverige och Norge är en av berggränserna i Europa. Fjällen är en resurs för båda länderna genom möjligheter till naturupplevelser och rekreation men också som gemensam destination för turism.

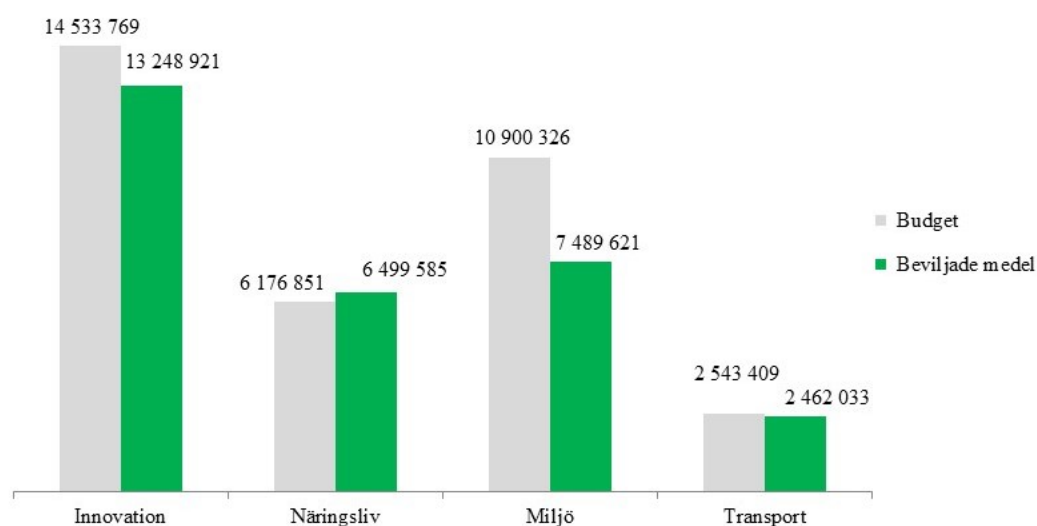
Programstatus

Botnia-Atlantica har en EU-budget på 34 154 355 € plus norsk budget om 5 678 874 € för hela programperioden. Under året beviljades sju projekt, vilket innebär att programmet vid slutet av 2018 totalt beviljat 40 projekt. Totalt har 87 % av programmets EU-budget intecknats, medan den norska budgeten intecknats till 79 %.

En majoritet av hittills beviljade projekt, 30 stycken, är projekt mellan stödmottagare i Finland och Sverige. 8 projekt går över alla tre länderna och 2 projekt berör stödmottagare i Sverige och projektpartners i Norge. Med tanke på att Norges budget i programmet är mycket lägre än budgeten för Finland och Sverige deltar norska partners i en hög andel projekt vilket är positivt. Under året avslutades 3 projekt.

Programmet syftar till samarbete mellan grannländer och kan finansiera gränsöverskridande projekt inom fyra olika områden: Innovation, Näringsliv, Miljö och Transport.

Beviljade medel per 2018-12-31

Projekt 2018

Under årets två ansökningsomgångar inkom totalt 19 ansökningar, av dessa beviljades 7 stycken till ett värde av 6 199 636 €. De beviljade projekten var:

- NOice (Innovation)
- BID4E (Näringsliv)
- Destination Kvarnen (Näringsliv)
- Future Cleantech Solutions (Näringsliv)
- Rikare Skog (Näringsliv)
- EConnect (Miljö)
- Nordic Nature Health Hub (Miljö)

Alla projekt presenteras närmare längre fram i denna sammanfattning.

Insatsområde Innovation

Insatsområdet Innovation är intecknat till 91 % och söktrycket har varit mycket högt. Under höstens ansökningsomgång var området stängt för ansökningar.

Insatsområdet har två specifika mål och av de 16 uppstartade projekten återfinns sex inom specifikt mål: *Utveckla långsiktigt hållbara kompetenscentra*, och tio inom specifikt mål: *Ökad tillämpning av innovativa lösningar*.

Specifikt mål 1: Långsiktigt hållbara kompetenscentra

I kompetenscentra kan till exempel universitet/forskningsinstitut, näringsliv, myndigheter och det omgivande samhället mötas i virtuella och fysiska noder för att bli internationellt konkurrenskraftiga inom sitt område. Nya samarbeten över bransch- och sektorsgränser ska främjas. Resultat som efterfrågas är konkurrenskraftiga innovationsmiljöer och långsiktigt hållbara strukturer för innovation. Beviljade projekt är:

AnimalSense - A competence center for animal sensor technology

Genom att etablera ett kompetenscentrum inom ICT för datainsamling från djur sammanför projektet teknik- och jordbruksforskare samt näringslivet för att skapa nya lösningar för att främja utveckling av programområdets jordbruk och rennäring.

Samordnande stödmottagare: Umeå universitet (SE)

Stödmottagare: ProAgria Keski-Pohjanmaa ry (FI), Centria-ammattikorkeakoulu Oy (FI), Svenska samernas riksförbund (SE), Sveriges Lantbruksuniversitet (SE)

Norsk samarbetspartner: Ildgruben reinbeitedistrikt (NO), Norsk institutt for bioøkonomi NIBIO (NO), Statens Vegvesen (NO), Saltfjellet reinbeitedistrikt (NO), Biocontrol As (NO), Telespor As (NO)

Total budget: 1 134 466 € (varav EU står för 59 %) + 443 186 € i Norge

NOice – NORDIC Icing Center of Expertise

Projektet bygger grunden för ett bestående kompetenscenter inom atmosfärisk nedisning. Centrets arbete består i att motarbeta problem med atmosfärisk nedisning upplevda bland den privata och allmänna sektorn i BA området. Centrat bedriver kunskapsöverföring av nedisning genom att stöda lokal industri med kursverksamhet och utbildningsmöjligheter med fokus på teknologier mot nedisning.

Samordnande stödmottagare: Åbo Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi (FI)

Stödmottagare: Vasa Universitet (FI), Luleå Tekniska Universitet (SE), Umeå Universitet (SE), Tampere University of Technology (FI)

Total budget 1 908 354€ (varav EU står för 60%)

Nordic Innovation Center for Physical Activity and Health - Nord InC

Syftet med projektet är att skapa ett gränsöverskridande, virtuellt kompetenscentrum inom fysisk aktivitet som samlar aktörer från akademi, föreningsliv, näringsliv och offentlig sektor i Kvarkenregionen och där innovation och utveckling står i fokus.

Samordnande stödmottagare: Västerbottens läns landsting (SE)

Stödmottagare: Umeå universitet (SE), Kuortaneen Urheliuopistosäätiö (FI), Folkhälsan Utbildning Ab (FI)

Total budget: 1 517 854 € (varav EU står för 60 %)

Nordic Telemedicine Center

Projektets mål är att skapa ett tvärvetenskapligt kompetenscentrum inom telemedicin för att samla kunskap och öka det gemensamma lärandet bland sjukvårdspersonal, forskare och företag.

Samordnande stödmottagare: Västerbottens läns Landsting (SE)

Stödmottagare: Umeå universitet (SE), Etelä-Pohjanmaan Terveysteknologian Kehittämiskeskus ry (FI), Vasa universitet (FI)

Total budget 1 517 854 € (varav EU står för 60 %)

Renovation Center - A Nordic Center for Energy Efficient Renovations

Projektet skapar ett gränsöverskridande kompetenscentrum inom energieffektiv renovering för att öka kompetensen om energieffektiva och hållbara byggnader.

Samordnande stödmottagare: Yrkeshögskolan Novia (FI)

Stödmottagare: TTY Foundation (FI), Sp Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (SE), Folkhälsan Utbildning Ab (FI), Vasaregionens Utveckling VASEK (FI), Seinäjoki University of Applied Sciences (FI), Västerbottens läns Landsting (SE), Umeå universitet (SE)

Norsk samarbetspartner: Universitetet i Tromsø (NO)

Total budget: 1 568 925 € (varav EU står för 60 %) + 274 405 € i Norge

WindCoE - Nordic Wind Energy Center

Projektets målsättning är att skapa ett kompetenscentrum inom vindkraftsfrågor rörande kallt klimat. Kompetenscentrat arbetar bland annat med frågor gällande hantering av isbildning samt analys av buller och vindförhållanden.

Samordnande stödmottagare: Yrkeshögskolan Novia (FI)

Stödmottagare: Luleå tekniska universitet (SE), Umeå Universitet (SE), Vasa universitet (FI), Seinäjoki University of Applied Sciences (FI), TTY Foundation (FI)

Norsk samarbetspartner: Universitetet i Tromsø (NO)

Total budget 762 234 € (varav EU står för 60%) + 410 363 € i Norge

Specifikt mål 2: Ökad tillämpning av innovativa lösningar

Kommersialisering av innovationer kan ske i nära samverkan med offentlig sektor och/eller näringslivet och dess behov. Projekten ska bidra till ett ökat nyttiggörande av forskningens resultat, idéer och kunskap i företag och i offentlig verksamhet. Ett sätt att öka tillämpningen av innovativa lösningar är att stärka offentlig sektor i sin förmåga att efterfråga och utveckla sådana lösningar. Det handlar dels om att offentliga tjänster i sig ska vara innovativa, dels om att offentlig verksamhet aktivt ska delta i att finna innovativa lösningar på utmaningarna. Resultat som efterfrågas är att nya innovativa lösningar (till exempel produkter, tjänster och metoder) har prövats och fungerande lösningar har implementerats, en utvecklad konkurrenskraft hos näringslivet i programområdet samt en ökad grad av kommersialisering av innovationer. Beviljade projekt är:

@geing online: Digitala tjänster för meningsfulla sociala aktiviteter bland botniaregionens äldre

Projektet utvecklar och utvärderar en specialanpassad applikation, i första hand avsedd för pekdator/tablet - med fokus på främjande av meningsfulla sociala aktiviteter bland äldre i Botniaregionen.

Samordnande stödmottagare: Åbo Akademi (FI)

Stödmottagare: Umeå universitet (SE), Seinäjoen Ammattikorkeakoulu (FI)

Total budget: 861 541 € (varav EU står för 60 %)

BioHub

För att bättre kunna möta nya industriens råvarukrav och för att öka värdet på skoglig biomassa kommer projektet att lansera nya affärsmodeller för terminaler för att styra materialflöden från skogen till industrin.

Samordnande stödmottagare: Naturresursinstitutet (FI)

Stödmottagare: Sveriges lantbruksuniversitet (SE), Biofuel Region Bfr AB (SE), Vasa universitet (FI), Seinäjoki yrkeshögskola (FI), Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä (FI), Terminalen i Bastuträsk (SE)

Total budget: 1 517 854 € (varav EU står för 60 %)

Bioraff Botnia

Projektet utvecklar bioraffinaderilösningar för befintliga och nya industrier inom programområdet och nyttjar restprodukter från skogsindustrier, skogsbruk och biprodukter för att ta fram nya produkter, kemikalier och material.

Samordnande stödmottagare: Sp Processum AB (SE)

Stödmottagare: Centria (FI), Jyväskylän yliopisto (FI)

Total budget: 1 457 785 € (varav EU står för 60 %)

Bitstream II

För att möta den framväxande digitaliseringen utvecklar projektet verktyg, guidelines och metoder för innovativ verksamhetsutveckling i den offentliga sektorn.

Samordnande stödmottagare: Umeå Universitet (SE)

Stödmottagare: Umeå kommun (SE), Norsjö kommun (SE), Åsele kommun (SE), Länsstyrelsen Västerbotten (SE)

Norsk samarbetspartner: Nord universitet (NO), Bodö kommun (NO), Statens Innkrevingssentral (NO), Hemnes kommun (NO)

Total budget: 1 027 628 € (varav EU står för 60 %) + 1 312 711 € i Norge

Green Bioraff Solutions

Projektets mål är att testa fram innovativa biobaserade produkter i form av plast från mer miljövänliga råvaror än de fossila som idag vanligtvis används. Projektet kommer förädla restströmmar från skogsnäringen så som sågspån, fiberslam och bark.

Samordnande stödmottagare: Jyväskylän yliopisto/University of Jyväskylä (FI)

Stödmottagare: RISE Processum AB (SE)

Total budget: 1 606 000 € (varav EU står för 60 %)

Industry Nordic

Projektets mål är att utveckla den nordiska naturproduktsbranschen genom att öka förädling av lokala råvaror bland småföretag för att kunna förse den stora internationella marknaden med produkter.

Samordnande stödmottagare: Centria (FI)

Stödmottagare: Yrkeskole Novia (FI), Sveriges Lantbruksuniversitet (SE), Åsele

Näringslivsstiftelse (SE), Dorotea kommun (SE), Vilhelmina kommun (SE)

Total budget 967 604 € (varav EU står för 60 %)

SOS 1.0 – Simuleringsstödd optimering av servicekedjor inom specialist-, primär- och hemsjukvård

Projektet beskriver och simulerar vårdkedjor som sträcker sig över såväl primärvård och specialistvård som hemsjukvård, och optimerar dessa med avseende på faktorer som ledtider, kostnader och vårdkvalitet.

Samordnande stödmottagare: Västerbottens läns landsting (SE)

Stödmottagare: Vasa sjukvårdsdistrikt (FI), Umeå Universitet (SE), Tekniska Högskolan i Jönköping (SE), Kust-Österbottens samkommun för social- och primärvård K5 (FI)

Total budget: 1 249 203 € (varav EU står för 60 %)

Tannins for waste water treatment (TanWat)

Projektet kommer ta fram metoder för vattenrening genom att använda sig av restprodukter inom skogsnäringen. Genom att öka användningsområdet för restprodukten kommer det gynna såväl skogsnäringen som miljön då metoderna kommer vara mer miljövänliga än dagens.

Samordnande stödmottagare: Sveriges Lantbruksuniversitet (SE)

Stödmottagare: Luonnonvarakeskus/LUKE (FI)

Total budget: 1 119 741 € (varav EU står för 60 %)

TransAlgae

Projektet implementerar innovativa lösningar för produktion av biomassa från avfallsströmmar i industriell skala genom att använda mikro- och makroalger. Eftersom algerna tar upp koldioxid och näringsämnen finns en stor positiv miljö- och klimatpåverkan.

Samordnande stödmottagare: Sveriges Lantbruksuniversitet (SE)

Stödmottagare: Nattviken Invest AB (SE), Biofuel Region Bfr AB (SE), Mittuniversitetet (SE), Yrkeshögskolan Novia (FI), Vasa universitet (FI), Norsk samarbetspartner: NIBIO (NO)

Total budget: 1 773 836 € (varav EU står för 60 %)

Wet Grain in Package

Projektet tar fram ett energibesparande, kostnads- och miljöeffektivt system för att packa, lagra och hantera krossensilerad spannmål för att öka lönsamheten i programområdets spannmålsodling.

Samordnande stödmottagare: Smp Svensk Maskinprovning AB (SE)

Stödmottagare: Yrkeshögskolan Novia (FI), Sveriges Lantbruksuniversitet (SE)

Norsk samarbetspartner: NIBIO (NO)

Total budget: 1 091 267 EUR € (varav EU står för 60 %) + 288 711 € i Norge

Insatsområde Näringsliv

Näringsliv är det insatsområde där programmet historiskt haft störst problem att få in kvalitetsmässigt bra ansökningar som ligger i linje med programmets mål. Under 2018 har dock intresset för området ökat och lite drygt hela budgeten intecknades under året genom att 105 % beviljades.

De tio beviljade projekten finns inom insatsområdets enda specifika mål: *Ökad kapacitet för gränsöverskridande affärssamarbeten*. Beviljade projekt är:

BBI – Bothnia Business Innovation

Projektet bygger ett gränsöverskridande business-to-business nätverk för SMF i den tillverkande industrin där företagen tillsammans kan utveckla affärskoncept, stärka sina innovationer och utbyta kompetenser.

Samordnande stödmottagare: Umeå Universitet (SE)

Stödmottagare: Yrkeshögskolan Novia (FI), Centria yrkeshögskola (FI), Vilhelmina kommun (SE)

Total budget: 600 000 € (varav EU står för 60 %)

BID4E – Business and Innovation Development for Enterprises

Projektets mål är att öka den internationella konkurrenskraften i regionala SMF genom att öka deras möjligheter att skapa internationell affärs- och innovationsutveckling, utnyttja digitalisering och få en kritisk massa i gränsöverskridande partnerskap.

Samordnande stödmottagare: Vasa Universitet (FI)

Stödmottagare: Luleå Tekniska Universitet (SE), Tampere University (FI), Mittuniversitetet (SE)

Total budget: 794 025 € (varav EU står för 60 %)

Circular Economy - A Game Changer for the Wood Building Industry

Det övergripande målet för projektet är att stärka de regionala företagens konkurrenskraft på den internationella marknaden genom att initiera nya CE- nätverk och företagsekosystem och visa på framgångsfaktorer och hinder i övergången till en cirkulär ekonomi.

Samordnande stödmottagare: Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi/Yrkeshögskolan Novia (FI)

Stödmottagare: Umeå Universitet (SE), Seinäjoki University of Applied Sciences Finland (FI), Tampere University of Technology (FI)

Total budget: 1 315 149 € (varav EU står för 60 %)

Destination Kvarken

Projekt Destination Kvarken ska hjälpa exportmogna små och medelstora företag med fokus på besöksnäring att nå ut till nya marknader för ökad tillväxt och konkurrenskraft. Syftet är att öka antalet besökare i regionen.

Samordnande stödmottagare: Kvarkenrådet (FI)

Stödmottagare: Vasaregionens Utveckling Ab (VASEK) (FI), Hanken Svenska handelshögskolan (FI), Umeå kommun (SE), Visit Umeå AB (SE), Höga Kusten Destinationsutveckling AB (SE)

Total budget: 1 675 000 € (varav EU står för 60 %)

Food Bait – better food as growth and attraction factor for the Kvarken

Projektet ökar konkurrenskraften bland små och medelstora företag i livsmedelsindustrin genom att skapa en gemensam lärmiljö och nya ekosystem för handel.

Samordnande stödmottagare: Åbo universitet (FI)

Stödmottagare: Seinäjoki yrkeshögskola (FI), Umeå Universitet (SE)

Total budget: 943 965 € (varav EU står för 60 %)

Future Cleantech Solutions

Future Cleantech Solutions är ett projekt som verkar för att öka och förbättra den praktiska informationen om affärs- och samarbetsmöjligheter för cleantechföretag inom Kvarkenregionen.

Samordnande stödmottagare:

Kompetensspridning i Umeå AB (SE)

Stödmottagare: Karlebynejdens Utveckling Ab KOSEK (FI), Oy Merinova Ab (FI), Science City Skellefteå AB (SE), Vasaregionens Utveckling Ab - VASEK (FI), Örnsköldsviks kommun (SE)

Total budget: 1 152 000 € (varav EU står för 60 %)

Infra-Botnia

Projektets allmänna och övergripande målsättning är att understöda Kvarkenområdets bygg/infra företag i deras verksamhet, väsentligen genom att förbättra deras förmåga att verka och samverka internationellt.

Samordnande stödmottagare: Åbo Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi/Yrkeshögskolan Novia (FI)
Stödmottagare: Umeå Universitet (SE)

Total budget: 650 324 € (varav EU står för 60 %)

Qvarken Game Industry

Syftet med projektet Qvarken Game Industry är att stärka och snabba upp startup-fasen och internationaliseringen för företag inom spelindustrin. Projektet är samtidigt startskottet för en transnationell etablering av nätverket Arctic Game Lab.

Samordnande stödmottagare: Yrkeshögskolan Novia vid Åbo Akademi (FI)
Stödmottagare: Arctic Business Incubator AB (SE)

Total budget: 534 766 € (varav EU står för 60 %)

Rikare Skog – diversifiering genom inkludering och specialisering

Projektet kommer utveckla metoder och verktyg för att skapa ett effektivare skogsbruk i programområdet. Detta för att serviceföretag inom sektorn ska komma närmare den allt mer diversifierade kundkretsen av skogsägare.

Samordnande stödmottagare: Sveriges lantbruksuniversitet (SE)
Stödmottagare: Skogsstyrelsen (SE), Metsäkeskus (FI), University of Helsinki (FI)

Total budget: 1 089 412 € (varav EU står för 60 %)

Avslutat projekt

Cleantech Kvarken

Projektet stärker förutsättningarna för små och medelstora cleantech-företag att göra affärer på regionala, nationella och internationella marknader genom gränsöverskridande samarbeten och gemensamma exportinitiativ.

Samordnande stödmottagare: Kompetensspridning Umeå (SV)
Stödmottagare: Örnsköldsviks kommun (SV), Vasaregionens Utveckling AB VASEK (FI), Oy Merinova Ab (FI)

Total budget: 1 335 000 € (varav EU står för 60 %)

Insatsområde Miljö

Inom insatsområde Miljö är 69 % av budgeten in-tecknad. Totalt har tio projekt beviljats, fyra inom specifikt mål: *Ökat hållbart nyttjande av natur- och kulturarv*, och sex inom specifikt mål: *Ökad beredskap att hantera miljöutmaningar*.

Specifikt mål 1: Ökat hållbart nyttjande av natur- och kulturarv

Programmet önskar utveckla nya och redan beprövade metoder att tillgängliggöra natur- och kulturarv. För att skapa en ökad förståelse för natur- och kulturarvet behöver dessa vidareutvecklas och tillgängliggöras för fler. De natur- och kulturarv som finns i programområdet kan nyttjas för att öka områdets attraktivitet och företagande samt turism baserat på dessa resurser. Genom fortsatt utveckling av natur- och kulturarvet erbjuds fler att ta del av det och engagemanget för fortsatt skydd och utveckling kan därmed stärkas. Önskvärda resultat är att fler tar del av natur- och kulturarv på ett hållbart sätt, att fler turistföretag och turistprodukter baseras på dessa samt ett utvecklat arbete för bevarande av natur- och kulturarv. Beviljade projekt är:

Lystra - upplysning och upplevelser i världsarvet Höga Kusten/Kvarkens skärgård

I projektet Lystra ska Sverige och Finland gemensamt vidareutveckla världsarvet Höga Kusten/Kvarkens skärgård och för att öka områdets tillgänglighet och attraktionskraft för både invånare, företagare och besökare. Målet är att få fler besökare till världsarven.

Samordnande stödmottagare: Forststyrelsen, Österbottens naturtjänster

Stödmottagare: GTK Geologian tutkimuskeskus (FI), Länsstyrelsen i Västernorrlands län (SE), Geodatacentralen FGI/Paikkatietokeskus FGI (FI), Vasa stad (FI), Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) (SE)

Total budget: 1 383 595 € (varav EU står för 60 %)

Kulturspår i landskapet – en resurs i skolan

Projektet främjar hållbart nyttjande av kulturspår genom att öka kunskapen om kulturspår i landskapet bland lärare och elever samt utveckla metoder för att använda kulturspår som en resurs i skolan.

Samordnande stödmottagare: Västerbottens Museum (SE)

Stödmottagare: Seinäjoki yrkeshögskola (FI), Umeå Universitet (SE), Skogsstyrelsen (SE)

Norsk samarbetspartner: Statskog SF (NO), Polarsirkelen friluftsråd (NO), Helgeland Museum (NO), Nord universitet (NO)

Total budget: 503 000 € (varav EU står för 60 %) + 450 916 € i Norge

Nordic Nature Health Hub

Projektets huvudsakliga mål är att synliggöra och utveckla regionens natur- och kulturarv med en ny typ av besöksnäring där framför allt naturen används som ett medel för att öka människans hälsa.

Samordnande stödmottagare: Naturresursinstitutet LUKE (FI)

Stödmottagare: Ab Kristinestads näringslivscentral (FI), Centria-ammattikorkeakoulu Oy (FI), Hushållningssällskapet i Norrbotten-Västerbotten (SE), Länsstyrelsen i Västerbottens län (SE), Sveriges lantbruksuniversitet (SE), Umeå universitet (SE), Vasa universitet (FI), Västerbottens läns landsting (SE)

Total budget: 1 478 838 € (varav EU står för 60 %)

Spotlight High-Low Coast

Projektet tar fram produktpaket och marknadsföringsmaterial för att attrahera fler besökare att ta del av världsarvet Höga Kusten/ Kvarkens skärgård och dess närregioner på ett hållbart sätt.

Samordnande stödmottagare: Kvarkenrådet (FI)

Stödmottagare: Höga kusten destinationsutveckling AB (SV), Vasaregionens Utveckling Ab VASEK (FI), Umeå kommun (SE)

Total budget: 750 000 € (varav EU står för 60 %)

Specifikt mål 2: Ökad beredskap att hantera miljöutmaningar

I regionen finns gemensamma miljö- och naturresurser som kräver gemensamma åtaganden. Genom gränsöverskridande samverkan kan ökad kapacitet för kunskapsuppbyggnad, inventering, metodutveckling och samarbete kring förebyggande av olyckor uppnås. Vidare finns samverkansmöjligheter kopplade till exempelvis näringsverksamhet som har påverkan på miljön. Önskvärda resultat är att fler områden i havs-, kust- och fjällområdena samt till havet rinnande vattendrag har utvecklats, fått bättre skydd och/eller förvaltning. Beviljade projekt är:

EConnect

Projektets mål är att producera en konkret och heltäckande framtidsprognos som beskriver Botnia-Atlantica-regionens framtida havsnatur, för att på så vis förbättra och effektivera både samhällsplanering och klimatarbetet i regionen.

Samordnande stödmottagare: Forststyrelsen (FI)

Övriga projektpartners: Länsstyrelsen i Västernorrlands län (SE), Länsstyrelsen i Västerbottens län (SE), Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (FI)

Total budget: 1 492 746 € (varav EU står för 60 %)

FAMNA - Förvaltning av amerikansk mink i Botnia-Atlantica området

Mink är ett för Europa främmande skadligt rovdjur från Nordamerika. Predation av mink har lett till nedgångar och utdöenden av ett brett spektrum inhemska fågel-, däggdjurs- och amfibiearter i Europa. Projektets huvudsakliga mål är att etablera ett storskaligt, permanent och effektivt förvaltningssystem i de av minken mest utsatta delarna av Botnia-Atlantica området.

Samordnande stödmottagare: Svenska Jägarförbundet (SE)

Stödmottagare: Forststyrelsen (FI)

Norsk samarbetspartner: Miljödirektoratet (NO)

Total budget: 734 942 EUR € (varav EU står för 60 %) + 317 291 € i Norge

Kvarken Flada

Projektet förbättrar bevarandet av den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster Kvarkens flador och glosjöar erbjuder genom att öka kunskapen om miljöerna.

Samordnande stödmottagare: Forststyrelsen (FI)

Stödmottagare: Naturresursinstitutet LUKE (FI), NTM-centralen i Södra Österbotten (FI), Umeå Universitet (SE), Länsstyrelsen Västerbotten (SE)

Total budget: 1 552 072 EUR € (varav EU står för 60 %)

NP-balans – Växtbehovsanpassade gödselmedel från biogasanläggningar

Projektet ökar kompetensen att förädla och använda den rötrest som uppstår i samband med biogasproduktion. Genom att anpassa rötrestens näringsinnehåll för den tänka användningen som gödselmedel kan dess värde ökas.

Samordnande stödmottagare: Yrkehögskolan Novia (FI)

Stödmottagare: Sveriges Lantbruksuniversitet (SE)

Total budget: 1 000 077 EUR € (varav EU står för 60 %)

SeaGIS 2.0

Projektets syfte är att främja en hållbar användning av områdets havsmiljö samt en ansvarsfull användning av resurserna i havet. Målen uppnås genom att ta fram gemensamma metoder för en mer samordnad förvaltning av havs- och kustområden.

Samordnande stödmottagare: Länsstyrelsen i Västerbotten

Stödmottagare: ELY-keskus Södra Österbotten (FI), Metsähallitus (FI), Mellersta Österbottens förbund (FI), Åbo akademi (FI), Länsstyrelsen i Västernorrlands län (SV), Umeå universitet (SV), Österbottens förbund (FI)

Total budget: 1 516 351 € (varav EU står för 60 %)

Avslutat projekt

Vatten och Människan i Landskapet - VIMLA

Projektet ökar förståelsen för vattenekosystem och lyfter genom modellösningar fram hur utjämning av vattenflöde, minskning av näringsbelastning och minskning av sura sulfatjordars skadliga effekter påverkar vattenkvaliteteten i små kustnära vatten.

Samordnande stödmottagare: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (FI)

Stödmottagare: Åbo akademi (FI), Sveriges Geologiska Undersökningar SGU (SE), Länsstyrelsen i Västerbottens län (SE), Skogsstyrelsen (SE), Linnéuniversitetet (SE), Geologiska forskningscentralen GTK (FI), Naturresursinstitutet LUKE (FI), Skogscentralen (FI), Forststyrelsen (FI)

Total budget: 2 071 087 € (varav EU står för 60 %)

Transport

Budgeten för området Transport är programmets minsta, endast 2,5 M €, och redan under 2016 hade medlen för insatsområden Transport in-tecknats genom fyra beviljade projekt. Dessa projekt handlar om strategier för att vidareutveckla E12-stråket i Norge, Sverige och Finland. De projekt som pågår har uppgett att de kommer att sprida de transportstrategier som tas fram i projekten till fler än vad målet för programmet är. De fyra beviljade projekten är:

E12 Atlantica BA3NET

Projektets mål är att stärka det öst-västliga stråket TEN-T E12 genom att utveckla kunskap, metoder och analysverktyg för en gemensam gränsregional strategisk planering inom transportområdet.

Samordnande stödmottagare: Umeå Universitet (SE)

Stödmottagare: Vasa universitet (FI)

Norsk samarbetspartner: Nord universitet (NO)

Total budget: 506 033 € (varav EU står för 60 %) + 578 437 € i Norge

E12 Atlantica Transport

Projektet ska utarbeta strategier och riktlinjer för gränsöverskridande transportplanering och hållbar stråkutveckling och utföra pilotaktiviteter tillsammans med företag i regionen för att belysa brister och möjligheter i transportsystemet.

Samordnande stödmottagare: Kvarkenrådet (FI)

Stödmottagare: Infrastruktur i Umeå AB (SV), Umeå kommun (SV), Lycksele kommun (SV), Vindelns kommun (SV), Storums kommun (SV), Vännäs kommun (SV), Vasaregionens Utveckling Ab VASEK (FI)

Norsk samarbetspartner: Rana Utviklingsselskap (NO), MidtSkandia (NO)

Total budget: 2 197 500 € (varav EU står för 60 %) + 381 691 € i Norge

Midway Alignment - Botnia Atlantica II (MABA II)

Projektet MABA II syftar till att underlätta kommande gränsöverskridande infrastrukturinvestering i BA-regionen genom att ta fram underlag för dessa.

Samordnande stödmottagare: Kvarkenrådet (FI)

Stödmottagare: Infrastruktur i Umeå AB (SE) VASEK Vasaregionens Utveckling Ab (FI)

Total budget: 827 500 EUR € (varav EU står för 60 %)

Avslutat projekt

Midway Alignment Botnia-Atlantica (MABA)

Projektet ska ta fram underlag för Kvarkenförbindelsens anslutning till TEN-T nätverket vars målsättning är att utveckla logistiksystemet i en mer effektiv och miljövänlig riktning.

Samordnande stödmottagare: Kvarkenrådet (FI)

Stödmottagare: Infrastruktur i Umeå AB (SE)

Total budget: 235 000 € (varav EU står för 60 %)

Projektutvärdering

I slutet av 2017 upphandlades en utvärdering av näringslivets deltagande i beviljade projekt. Upphandlingen gjordes gemensamt med Sverige-Norgeprogrammet och det ingick en jämförande del mellan de två programmen. Utvärderingen genomfördes av Kontigo som presenterade slutrapporten vid Övervakningskommitténs möte 29 november i Karleby.

Syftet med uppdraget var att undersöka i vilken utsträckning näringslivet deltar i projekten och i vilken form (som stödmottagare, som finansiär, som målgrupp eller som annan aktör inom projektpartnerskapet) samt att undersöka om hög grad av medverkan från näringslivet leder till bättre genomförande och resultat än projekt som har lägre grad av medverkan från näringslivet. Andra aspekter var att undersöka om det finns hinder för ökad medverkan, och i så fall vilka hinder företagen upplever.

Problem som påverkar programmets resultat

Den norska regeringen beslutade i slutet av 2016 att minska den statliga finansieringen till programmet för 2017 till cirka hälften av budgeterade medel, något som ledde till att även de regionala norska medlen till programmen drogs ner i samma utsträckning. Samma besked kom i slutet av 2017 och gällde för 2018.

Programadministrationen har uppmanat projektintressenter att söka norska medel från annat håll genom till exempel egen finansiering eller andra offentliga eller privata medel för att upprätthålla samarbeten mellan Nordland och övriga programområdet. Det är dock inte enkelt att helt ersätta medel som tidigare funnits för detta ändamål och neddragningen av de norska medlen har resulterat i att inga projekt med norskt deltagande har startats upp under 2018.

Horisontella kriterier som verktyg för tillväxt

Projektansökningar som inkommer till programmet prövas mot ett antal principer för projekturval som är generella för alla projekt. En av dessa är "Horisontella kriterier som verktyg för tillväxt". Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de mervärden som *jämställdhet*, *mångfald* och *miljö* kan bidra med för att nå de specifika målen. Projekten redogör i projektansökan för hur de horisontella kriterierna beaktas i projektet. Ofta ser programsekretariatet att kunskapen kring de horisontella kriterierna, samt hur projekten kan integrera dessa, är låg.

Tidigare utförd utvärdering belyser vikten av ett aktivt stöd för att projektens aktörer ska kunna förhålla sig till de horisontella kriterierna. Programadministrationen kan också se att de horisontella kriterierna endast haft en mindre roll i projektens genomförande vilket innebär att de inte får något reellt genomslag i projektens genomförande. Med utgångspunkt i detta har Programadministrationen därför beslutat att under perioden 2014–2020 satsa extra på jämställdhetsintegrering i projekten.

Ett fokus på Jämställdhetsintegrering i projekt

Satsningen på jämställdhetsintegrering i projekt beror på att programadministrationen uppfattat att många projektaktörer tycker att just jämställdhet är ett svårt område. En satsning på ett av de horisontella kriterierna bör även höja nivån och arbetet med de övriga kriterierna då metodiken även kan nyttjas på projektens arbete med antidiskriminering.

Under början av programperioden erbjöds alla beviljade projekt en grundutbildning i genus/jämställdhetsintegrering av en processledare från Länsstyrelsen Västerbotten. Projekten kunde även få fortsatt stöd av processledaren i jämställdhetsintegrering efter utbildningen.

Vid en utvärdering av hur jämställdhetsintegreringen i projekten fungerat framkom bland annat att kompetensen gällande jämställdhet behövde ökas hos programadministrationen samt att det stöd som erbjöds projekten kunde ta nya former.

Delar av programadministrationen har därför genomgått en skräddarsydd universitetsutbildning i genus kopplat till regional tillväxt, där också andra diskrimineringsgrunder berördes. Detta för att programadministrationen själva fortsättningsvis ska kunna vägleda projekten i hur de kan arbeta med jämställdhetsintegrering samt förebygga diskriminering av andra orsaker än kön. Stödet för jämställdhetsintegrering kunde i och med detta läggas över till programadministrationen istället för

att ha en separat processledare. De insatser som har gjorts för att lyfta jämställdhetsfrågan har hjälpt projekten att förstå vad jämställdhet är och vad det innebär på ett övergripande plan.

Hållbar utveckling

Signaler som inkommit från tidigare genomförda projekt pekar på att hållbar utveckling/miljö är något enklare att arbeta med än jämställdhet och motverkande av diskriminering. Fler organisationer som deltar i projekten har en viss kunskap om hur verksamheten ska bedrivas för att göra så få klimatavtryck som möjligt. Självklart varierar kunskapsnivån projekten emellan, där den lägsta nivån får sägas representeras av de projekt som i ansökan skriver om att skriva ut på dubbelsidigt samt minska resandet.

Partnernas roll i genomförandet av programmet

Vid framtagandet av programmet deltog ett brett partnerskap i programskrivningen och alla regioner fanns tätt knutna till programskrivningens alla delar. Sammanlagt deltog också cirka 115 organisationer och företag via inspel och synpunkter på programutkastet.

I programmets Övervakningskommitté deltar åtta ledamöter från Finland, åtta från Sverige och fyra från Norge. I kommittén finns representanter från central, regional och lokal nivå. Företagarorganisationer och arbetsmarknadsparter finns också representerade. Styrkommittén består av fem ledamöter från Finland, fem från Sverige och tre från Norge.

Under programperioden har programadministrationen löpande haft möten med de största medfinansiärerna inför varje Styrkommittémöte. Dessa möten har varit värdefulla för att diskutera igenom projekten och vilken ståndpunkt de olika finansiärerna har gällande huruvida projekten bör beviljas eller inte. Mötena har också gett ett större samförstånd finansiärer emellan.

Programmet har utsedda kontaktpunkter inom programområdet, en kontaktpunkt per region som ska hållas informerad om programmet och hur det fortskrider. Kontaktpunkterna kan också anordna arrangemang i den egna regionen i syfte att sprida information om programmet och vilka möjligheter som det ger.

Programmet ingår i ett arktiskt samarbete som leds av Norra Periferin och Arktisprogrammet där programmen Nord, Kolarctic, Karelia och Botnia-Atlantica ingår. Under de senaste åren har programmen bland annat anordnat gemensamma arktiska event, inrättat ett "Arctic Award" för bästa arktiska projekt inom olika kategorier samt inrättat en möjlighet att söka klusterpengar från Norra Periferin och Arktis för att "klustra" projekt över programgränser. Förutom detta arbetar programmen tätare tillsammans genom regelbundna möten.

Programmet har också ett upparbetat samarbete med andra program inom ERUF och andra fonder. Programmet ingår i nätverket Fondsamordning Övre Norrland som omfattar alla svenska program i norra Sverige samt de regionala tillväxtansvariga. Genom sekretariatets punkt i Österbotten har vi även kontakt med program och regionalt tillväxtansvariga på finska sidan.